

**DEZVOLTĂRI ALE PRINCIPIULUI DNSH¹
ÎN MANAGEMENTUL COMPANIILOR PUBLICE.
IMPLICAȚII ALE OPERAȚIUNILOR COMPANIILOR PUBLICE ASUPRA
MEDIULUI ȘI A DEZVOLTĂRII DURABILE**

Cuprins

1. Introducere
2. Explicații asupra documentului
3. Domenii ale dezvoltării durabile în care pot avea implicații activitățile companiilor publice
4. Politici și proceduri de diligență adoptate de companiile publice pentru a asigura protecția mediului și dezvoltarea durabilă
5. Măsuri luate de companiile publice pentru ținerea sub control a activităților cu impact asupra mediului
6. Modalități de analiză a performanței companiilor publice în managementul mediului în anul 2024 comparativ cu anii anteriori
7. Gestiunea consumului de apă- componentă a politicilor bazate pe sustenabilitate ale companiilor publice
8. Concluzii.

¹ Do Not Significant Harm/*a nu prejudicia în mod semnificativ/* vezi documentul Principiul DNSH pe www.viitor-economist/spiruharet.ro:

1. Introducere

Una din principalele aplicații ale principiului DNSH este în domeniul protecției mediului și al dezvoltării durabile. Prin luarea în calcul a restricțiilor generate de mediu se evită obținerea astăzi a unui profit care va genera mâine costuri mult mai mari pentru repararea pagubelor produse.

Atenția acordată mediului și dezvoltării durabile are în vedere și o altă constatare a specialiștilor încă din deceniul 8 al secolului XX: tendința unor companii de a muta o parte din costurile lor de activitate către restul comunității.

2. Explicații asupra documentului

Studenții trebuie să știe nu numai cum funcționează economia și societatea, dar și cum aceasta ar trebui să funcționeze. Prezint în continuare un model de raport pe care statul sau o instituție publică centrală ar trebui să-l prezinte în legătură cu activitatea companiilor publice². Documentul este întocmit pe baza practicilor corporatiste actuale.

În baza reglementărilor în vigoare³, companiile publice emit un raport numit Declarație nefinanciară, parte sau anexă a Situațiilor Financiare. Am conceput mai jos o parte a unui astfel de raport centralizator pentru toate companiile de stat. El nu există și nici nu va exista anul acesta în România. Dar sunt convins că studenții de astăzi, atunci când vor îndeplini atribuții importante în stat, se vor gândi sau își vor aminti de acest raport ipotetic și-l vor pune în aplicare conform normelor de la acel moment.

² Sunt cele reglementate de OUG 109/2011, mai exact cele la care statul sau instituțiile publice dețin majoritatea acțiunilor/drepturilor de vot

³ Ordinul 85/2024 al Ministerului de Finanțe

3 Domenii ale dezvoltării durabile în care pot avea implicații activitățile companiilor publice

Prima etapă a procesului de management al unei organizații în domeniul mediului și dezvoltării durabile o reprezintă identificarea segmentelor de interes în care impactează activitățile acesteia. Ramura generic numită *servicii* are o impactare în deteriorarea mediului unanim acceptată de specialiști ca fiind redusă. Cu toate acestea, conducerea companiilor publice acordă o atenție mare problemelor de mediu. Din analiza proceselor desfășurate în majoritatea companiilor publice rezultă următoarele fluxuri ale activităților de bază către mediu:

- Emisii de CO₂ de la consumurile energetice
- Emisii de CO
- Gunoi menajer
- Emisii de monoxid de azot
- Consum de apă potabilă.

Dintre acestea, emisiile de CO₂, gunoiul menajer și consumul de apă potabilă fac obiectul monitorizării, în timp ce emisiile de monoxid de azot sau monoxid de carbon nu pot fi monitorizate datorită lipsei momentane a standardelor tehnice.

În același timp pot fi identificate fluxurile secundare și cele ocazionale către mediu.

În categoria *fluxurilor secundare* către mediu pot fi încadrate cele conținând:

- Deșeuri de hârtie
- Deșeuri de Aluminiiu
- Deșeuri de lemn
- Deșeuri de fier din operațiuni de casare
- Deșeuri de echipamente electrice și electronice rezultate din dezmembrare.

În categoria fluxurilor ocazionale sunt cele determinate de operațiunile de casare mijloace fixe și obiecte de inventar. Astfel de operațiuni nu au avut caracter regulat în companiile din domeniul serviciilor. Conform normelor legale și a celor de procedură existente, toate materialele rezultate din procesele de casare sunt valorificate prin firme specializate și autorizate. Putem admite deci ipoteza că nu apar fluxuri semnificative către mediu sau, dacă apar astfel de fluxuri, acestea nu sunt nocive.

4. Politici și proceduri de diligență adoptate de companiile publice pentru a asigura protecția mediului și dezvoltarea durabilă

Începând cu anii 2013-2016 managementul companiilor publice din domeniul serviciilor a decis documentarea, implementarea, menținerea și îmbunătățirea continuă a Sistemului de Management de Mediu, în conformitate cu cerințele standardului ISO 14001, astfel:

- protejarea mediului prin prevenirea sau minimizarea impacturilor dăunătoare asupra mediului;
- minimizarea potențialelor efecte dăunătoare ale condițiilor de mediu asupra companiilor de stat;
- sprijinirea companiilor de stat în îndeplinirea obligațiilor de conformare;
- îmbunătățirea performanțelor de mediu;
- controlarea sau influențarea modului în care produsele/ serviciile companiilor sunt proiectate, realizate, distribuite, consumate și eliminate prin utilizarea perspectivei ciclului de viață care poate preveni ca impacturile asupra mediului să fie transferate neintenționat în altă parte în cadrul ciclului de viață;

- obținerea de beneficii financiare și operaționale care pot rezulta din implementarea alternativelor bazate pe mediu în scopul care întăririi poziției pe piață a companiilor;
- comunicarea informațiilor despre mediu părților interesate relevante.

Baza de abordare a Sistemului de Management de Mediu este fundamentată pe conceptul Planifică – Efectuează – Verifică – Acționează (**PDCA**):

-Planifică, deci stabilește obiectivele și procesele de mediu necesare obținerii de către companiile publice a rezultatelor în conformitate cu politica de mediu;

-Execută, deci implementează procesele companiilor așa cum au fost ele planificate;

-Verifică, deci monitorizează și măsoară procesele din cadrul companiilor față de politica de mediu, inclusiv angajamentele asumate, obiectivele de mediu și criteriile de operare, raportează rezultatele;

-Acționează, deci întreprinde acțiuni pentru îmbunătățirea continuă.

Companiile publice sunt angajate în asigurarea protecției și conservării mediului înconjurător prin:

- respectarea cerințelor legale și de reglementare aplicabile privind mediul;
- economisirea resurselor naturale;
- identificarea potențialelor riscuri, anticiparea consecințelor și luarea în considerare a acestora;
- modernizări tehnologice și măsuri stabilite pentru reducerea emisiilor în apă - aer – sol;
- creșterea gradului de recuperare și valorificare a deșeurilor, gestionarea corespunzătoare privind operațiile de colectare, valorificare și eliminare a acestora.

În cadrul majorității companiilor publice sunt stabilite programe anuale care includ obiective de mediu, termene, mijloace de realizare, responsabilități și

responsabili. Obiectivele de mediu trebuie să fie coerente cu politica de mediu, măsurabile, monitorizate, comunicate și actualizate, după caz. Responsabilitatea realizării obiectivelor de mediu revine tuturor structurilor din cadrul companiilor publice. În plus, în cadrul companiilor publice sunt identificate aspectele de mediu (prezente, anterioare, reale și potențiale) cu un impact pozitiv sau negativ asupra mediului. Acestea sunt clasificate și cuantificate în „*Lista aspectelor de mediu și a impacturilor generate*” fiind asociate cu activitatea desfășurată în cadrul fiecărei companii în parte prin realizarea proceselor, serviciilor pe faze, operații, zone de activitate⁴. Sunt luate în considerare atât condițiile de funcționare normale, cât și cele anormale.

Principalele aspecte de mediu avute în vedere în cadrul politicilor și procedurilor de diligență ale companiilor publice pot fi:

- ☐ utilizarea materiilor prime și a resurselor naturale (energie, apă, gaz, combustibil, etc.);
- ☐ emisiile în aer (centrale termice, autovehicule);
- ☐ deversările în apă, sol;
- ☐ energia emisă/ generată (căldură, radiație, vibrație);
- ☐ echipamente deteriorate;
- ☐ deșeurile generate.

Impacturile principale asupra mediului pot fi:

- ☐ consumul de materii prime și resurse naturale;
- ☐ poluare aer, apă, sol;
- ☐ poluare fonică, contaminare;
- ☐ peisaj degradat.

⁴ Conform organizării pe centre de responsabilitate din fiecare companie publică în parte

5. Măsuri luate de companiile publice pentru ținerea sub control a activităților cu impact asupra mediului

Majoritatea companiilor publice au luat măsuri pentru ținerea sub control a activităților cu impact asupra mediului printr-o serie de instrumente de implementare prezentate în cele ce urmează.

Instrumentele tehnice utilizate pentru ținerea sub control a activităților cu impact asupra mediului au fost reprezentate de:

- ☐ centralizarea emisiilor de noxe în atmosferă de la toate sursele staționare ale fiecărei companii publice;
- ☐ monitorizarea și verificarea respectării cerințelor contractuale (contracte de salubritate, contracte de preluare a deșeurilor – menajere, hârtie/carton, plastic, DEEE și anvelope, etc.);
- ☐ externalizarea contractelor de mentenanță și service pentru preluarea lichidelor (uleiuri, etc.) și a anvelopelor uzate;
- ☐ monitorizarea încadrării în limitele normale privind noxele pentru fiecare autovehicul în parte deținut sau utilizat⁵ de companiile publice;
- ☐ reducerea amprentei de carbon prin instruirea și conștientizarea fiecărui salariat al companiilor publice care, prin activitatea curentă, poate controla și reduce propriul consum de hârtie, de energie electrică și apă, precum și autocontrol asupra modului de utilizare al autovehicolului de serviciu, după caz;
- ☐ menținerea *principiilor de colectare selectivă a deșeurilor* la nivelul tuturor companiilor publice;
- ☐ monitorizarea performanțelor de mediu față cerințele reglementărilor identificate la nivel fiecărei companii publice ;

⁵ Trimitere specială la contractele de leasing operațional sau la cele de închiriere sub orice formă permisă de lege pentru companiile publice

- ☐ instruirea și evaluarea angajaților din cadrul tuturor structurilor, pe linie de mediu se efectuează conform Programului anual de instruire, în scopul conștientizării și responsabilizării acestora;
- ☐ modalități de recunoaștere și răsplătire nonfinanciare a angajaților.

Instrumentele financiare utilizate pentru ținerea sub control de către companiile publice a activităților cu impact asupra mediului au fost reprezentate în principal de:

- asigurarea resursele necesare pentru îmbunătățirea continuă a eficacității Sistemului de Management de Mediu

- alocarea resurselor pentru diminuarea impacturilor de mediu generate de activitățile specifice companiilor publice

- derularea unor programe speciale în concordanță cu standardele internaționale aplicabile activității fiecărei companii publice în parte.

În cadrul companiilor publice s-a decis elaborarea, implementarea și dezvoltarea Programului „Compania Verde”, în conformitate cu Strategia Green Deal a Uniunii Europene privind decarbonificarea. Acest program se realizează prin implementarea unor proiecte/acțiuni/măsuri menite să reducă emisiile de gaze cu efect de seră. Obiectivele specifice proiectului respectiv vizează soluționarea problemelor reale principale și definirea beneficiilor durabile în sensul ecologizării și modernizării tuturor activităților companiilor publice:

- ☐ reducerea consumului de energie și a emisiilor clădirilor companiilor publice, bazându-se tot mai mult pe electricitate regenerabilă, îmbunătățind astfel eficiența energetică a fiecărei clădiri în parte;
- ☐ introducerea vehiculelor ecologice prin Programul „Rabla”, reducerea emisiilor de CO₂ la 0 până în 2050 și a consumului de combustibil în timpul tuturor categoriilor de servicii;

- implementarea Programului „No Paper/ No pen” în scopul digitalizării companiilor publice. Acest Program presupune înlocuirea hârtiei cu sistemul digitalizat ce va însemna o reducere a emisiilor de carbon cu până la 50% în anul 2030 și cu până la 100% până în 2050.

În cadrul companiilor publice, prin elaborarea procedurilor proprii de mediu privind întocmirea „Programului de management, obiective și ținte de mediu” s-a stabilit metodologia de identificare, planificare, control a proceselor derulate în cadrul companiilor publice, responsabilitățile pe care le au structurile fiecăreia implicate în identificarea, monitorizarea și măsurarea performanțelor de mediu aferente activităților desfășurate de către acestea pentru îndeplinirea obiectivelor generale și specifice de mediu (țintelor de mediu).

Majoritatea companiilor publice au în program o serie de măsuri cu impact combinat asupra eficienței energetice și a dezvoltării durabile. Printre măsurile⁶ de acest tip avute în vedere se află:

- a) Reabilitare termică a anvelopei clădirilor proprii (pereți, ferestre, acoperișuri, terase etc.) și instalațiile aferente, inclusiv centrale termice
- b) Reglarea parametrilor de funcționare a motoarelor
- c) Utilizarea de remorci pentru suplimentarea încărcăturii
- d) Achiziționarea de stații de încărcare pentru autovehicule electrice
- e) Achiziționarea unor noi autovehicule cu propulsie electrică.

6. Modalități de analiză a performanței companiilor publice în managementul mediului în anul 2024 comparativ cu anii anteriori

⁶ Măsurile realizate pot fi identificate în sistemul electronic publice de achiziții (SICAP) iar cele viitoare în Planul Anual al Achizițiilor Publice, respectiv, după caz, în Planul Anual al Achizițiilor Sectoriale postate pe site-ul fiecărei companii publice

Indicatori de performanță ai politicii în domeniul managementului mediului și dezvoltării durabile pot fi cantitativi sau calitativi.

Performanța din punct de vedere cantitativ

Managementul companiilor publice a efectuat analiza comparativă a parametrilor cantitativi pentru managementul mediului. În Tabelul numărul 1 de mai jos este prezentă o analiză comparativă 2024-2023 privind consumurile și valorificarea unor resurse cu impact asupra mediului.

Tabelul numărul 1
Performanța companiilor publice
în managementul mediului în anul 2024 versus 2023

Nr.crt.	Indicator	UM	2024	2023	Indice (2024)*100/ (2023) (%)	Modificare (2024)-(2023)
0	1	2	3	4	5	6
1	Consum hârtie & carton	kg				
2	Valorificare hârtie & carton	kg				
3	Consum plastic	kg				
4	Valorificare plastic	kg				
5	Aprovizionare cu tonere, cartușe, riboane	buc				
6	Recuperare tonere, cartușe, riboane	buc				
7	Grad de valorificare hârtie & carton	%				
8	Grad de valorificare plastic	%				
9	Grad recuperare tonere, cartușe și riboane	%				

Din datele prezentate rezultă progrese importante la consumul sau gradul de valorificare a hârtiei și a cartonului, dar și probleme la tonere, cartușe și riboane, atât la capitolul consum cât și la valorificare. În ceea ce privește evoluțiile nominale la plastic acestea sunt numai aparent negative. Consumul sporit a fost generat de modificări tehnologice și organizatorice. A avut loc dotarea companiilor publice cu echipamente moderne având consumuri mici de energie.

7. Gestiunea consumului de apă- componentă a politicilor bazate pe sustenabilitate ale companiilor publice

Un element important al sustenabilității întregii omeniri îl reprezintă apa. Din acest motiv companiile publice au acordat o mare atenție reducerii permanente a consumului de apă. În Tabelul 2 de mai jos este prezentată dinamica consumului de apă în perioada 2024-2023 pe regiuni/zone, conform structurii organizatorice actuale.

Tabelul numărul 2
Consumul de apă regiuni
ale companiilor publice din domeniul serviciilor în perioada 2024-2023

Nr.crt.	Zona/ Regiunea	Consum 2024 (m.c.)	Consum 2023 (m.c.)	Indice (2024)* 100/ (2023) (%)	Diferență (2024)-(2023) (m.c.)
0	1	2	3	4	5
1	București -Ilfov				
2	Brașov				
3	Cluj				

4	Constanța				
5	Craiova				
6	Iași				
7	Ploiești				
8	Timișoara				
9	Autoritățile publice centrale				
10	TOTAL				

Din datele tabelului 2 rezultă că managementul de mediu al companiilor publice a dat rezultate bune la capitolul consum apă. Se înregistrează o reducere a consumului de apă de yy % în 2024 față de 2023, reprezentând peste zzz m.c.. În același timp absolut toate sucursalele au înregistrat reduceri. Merită remarcat și faptul că cea mai importantă economie este înregistrată la nivelul instituțiilor publice centrale. Economia absolută înregistrată la nivel național în anul 2024 față de anul 2023 depășește valorile totale individuale ale consumului pentru 7 din cele 9 zone/regiuni.

8. Concluzii

În cursul anului 2024 companiile de stat au avut performanțe deosebite în domeniul dezvoltării durabile. Majoritatea datelor din acest raport sunt verificabile în sistemele informaționale disponibile public, inclusiv pe site-ul fiecărei companii publice în parte. Principiul DNSH este astfel avut în vedere în activitatea companiilor publice.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Numele proiectului: *ViitorEconomist - Competențele VIITORului pentru studenți ECONOMIȘTI*
Cod proiect: 312548

Programul Educație și Ocupare 2021-2027
Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

Aprobat
Manager proiect
Andronie Mihai

Întocmit
Expert consiliere în carieră 3
Băluță Aurelian Virgil